

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2450
Izahaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekoval račun št. 11.400

Apetiti japonskega imperializma

NA OBALAH TIHEGA OCEANA SMRDI PO SMODNIKU.

Po nekaj mesecih tišine, ki je zavladala po okupaciji Mandžurije, stopa Japonska zopet z vso svojo težo v ospredje svetovne politike. Ti rumeni »Nemci« kažejo vedno bolj odkrito svoj imperialistični namen zavladati ne samo nad vso vzhodno Azijo, marveč tudi na ogromnem Tihem oceanu. Morda za enkrat resne neposredne nevarnosti še ni, vse pa kaže, da konflikt naglo dozoreva in da bo spopad prej ali slej neizogiben. Nevarnost tega spopada je največja na Daljnem Vzhodu, kjer se Japonci prav tako temeljito pripravljajo za napad, kakor Rusi na obrambo. To dejstvo nam najbolj zgovorno dokazuje že to, da je sovjetska Rusija sklenila z vsemi zahodnimi in južnimi državami: Estonijo, Letonsko, Litvo, Poljsko, Romunijo, Turčijo, Perzijo in Afganistanom bodisi pogodbo o prijateljstvu, bodisi o nevtralnosti in nenapadanju. Obenem gradi mrzlično naglo drugi tir na svoji sibirski železnici, utrjuje Vladivostok in mejo napram Mandžuriji ter koncentrira tam velik del vse svoje vojske.

Spopad med Rusijo in Japonsko je zato neizogiben. Japonska hoče na vsak način izrinuti Ruse iz vzhodne Azije, zlasti pa od obal Tihiga oceana, če ne zaradi drugega, že zaradi tega, ker je Rusija edina velesila (Kitajske danes ne moremo resno šteti), ki meji na njene posesti (Korejo, Mandžurijo, Sahalin). Toda izrinjenje Rusije iz vzhodne Azije bi prineslo Japonski samo politične in strateške koristi, ne pa tudi možnosti za kolonizacijo viška svojega prebivalstva. V mrzlo Sibirijo in tudi v ne dosti toplejšo Mandžurijo se toplote vajeni Japonci ne morejo izseljevati v večjem številu. Zato se obračajo njihove oči vedno bolj proti jugovzhodu Tihiga oceana, proti Avstraliji in novi Zelandiji, ki sta obe velikobritanska domovina. Tam bi bile pokrajine naravnost idealne za kolonizacijo. Če pomislimo, da živi na Japonskem otočju, ki meri le nekaj nad 380.000 kvadratnih kilometrov (kolikor Jugoslavija in Bolgarija skupaj), preko 65.000.000 ljudi (45 milijonov več kakor v Jugoslaviji in Bolgariji), potem prav lahko razumemo japonske skomine po novi Zelandiji in Avstraliji. Prva meri 267.000 kvadratnih kilometrov (20.000 kvadratnih kilometrov več kakor Jugoslavija), pa ima le poldrug milijon prebivalcev, druga pa preko 7.900.000 kvadratnih kilometrov z le okoli 8 milijoni prebivalcev!

Kongres druge internacionale

GOVOR DESNIČARJA MARQUETA. — SOCIALIZEM MORA SPREJETI PRINCIP NACIONALIZMA Z VSEMI POSLEDICAMI.

PARIZ, 26. avgusta. Včeraj je nasledel na socialistični konferenci govoril tudi radikalni voditelj francoskih socialističnih desničarjev Marquet. V svojih izjavah je opisal usodo socialistične stranke v Nemčiji, Angliji, Italiji in Rusiji. Bistvena stvar je, da so socialisti prav tako nesposobni iti po poti revolucije, kakor tudi po poti demokratske vlade. Socializem ne zavzema odločilnega stališča napram bistvenim problemom sedanosti. Če Mussolini misli, da fašizem ni blago za izvoz, je nasprotno hitlerizem postavil rasi princip nad nacionalnega in če bo prišel ta rasi princip do trumfa, bo Evropa zopet za daljšo dobo padla v roke nemcem. Zato bo vsaka

novozelandska vlada prekliče odredbo, ki prepoveduje Japoncem (in vsem nebelcem) naseljevanje v teh dveh državah, toda brez uspeha. Camborra in Wellington vesta pač predobro, da bi s tistim trenutkom, ko bi stopili na tla Avstralije in Nove Zelandije, nastopil začetek konca gospodarstva Evropejcev. In ker pripravljajo Japonci na nedavno od Portugalske kupljenem otoku Timorju v Indoneziji pomorsko bazo, ki bo stala tik pred obalami severne Avstralije, se pripravljajo tudi Avstranci na oborožitev. V Portu Dazwinu bo zgrajeno veliko pomorsko oporišče, zgrajene bodo obalne trdnjave, nove bojne ladje itd. Avstralski generalni štab je pač predobro uvidel, da se avstralska vojska in mornarica ne bi mogli niti en dan upirati napadu Japoncev, in preden bi prispela velikobritanska mornarica in vojska iz Evrope, bi bila Avstralija lahko že izgubljena. Prav enako pa so v skrbeh tudi Holanci zaradi svojih otokov Sumatre, Bornea, Jave, Celebesa, Nove Gvineje, Molukov itd., ki tvorijo vso njihovo kolonialno moč.

Toda Japonska se zaradi vsega tega in skomin po pacifični obali Severne Amerike zapleta stalno tudi v konflikt z Združenimi državami. Rivaliteta med Tokijem in Washingtonom za nadoblast na Tihem oceanu je pač že stara. Prav to je morda edini vzrok neprestanih ameriških in japonskih pomorskih vaj po sosednjih vodah in edini povod za ke zapleta stalno tudi v konflikt z Združenimi državami. Ta načrt je bil le odgovor na slično oboroževanje Japonske, toda prav Japonska, ki je doslej brez oklevanja prekršila vse pogodbe, je poslala Združenim državam ultimatum, v katerem zahteva ustavev gradnje novih bojnih ladij. Da Amerika ne bo dovolila vmešavanja Japonske v njene notranje zadeve, je razumljivo. Tako se je spor Japonske za sporom z Rusijo in Veliko Britanijo poročil še z Ameriko. Pa še vse to ni bilo Tokiju dovolj, protestiral je še v Parizu proti okupaciji neklih nepomembnih in neobljudenih otočičev v Južnem Kitajskem morju. Tako vidimo, da se Japonska zapleta v konflikt s Kitajsko, Rusijo, Veliko Britanijo, Ameriko, Francijo in Holandijo, zavedajoč se pač predobro, da so vse te države, zlasti evropske, trenutno oslabiljene zaradi domačih težkoč in mednarodnih napetosti. Vendar je zelo verjetno, da do vojne na Tihem oceanu še ne bo prišlo, a ozračje le smrdi po smodniku!

ceno sprejeti princip nacionalizma z vsemi posledicami. Belgijec Spaak se je izjavil za diktaturo proletarijata, Bolgar Sakazov pa za sodelovanje s kapitalističnimi vladami.

AMUNDSENOVO LETALO NI NAJ-DENO.

PARIZ, 26. avgusta. Po vesteh iz Tromsöja so raziskovanja na kraju, kjer so bili najdeni ostanki nekega letala, dognala, da v tem kraju, kjer so bili najdeni ostanki nekega letala, dognala, da ne gre za Amundsenovo letalo.

BIVŠI ŠPANSKI KRALJ V PRAGI.

PRAGA, 26. avgusta. Semkaj je prispel bivši španski kralj Alfonz. V Pragi bo ostal več dni.

Možat odgovor Združenih držav

MORNARIŠKI MINISTER PODPISAL DEKRET O GRADNJI NOVIH LADIJ. JAPONSKI MANEVER S TIHO OCEANSKO KONFERENCO IN GARANCIJSKIM PAKTOM.

WASHINGTON, 26. avgusta. V odgovor na japonsko demaršo, s katero je Japonska zahtevala takojšnjo ustavev izvajanja ameriškega pomorskega gradbenega načrta, je podpisal mornariški minister sinoči dekret, da se takoj pričneta graditi dve lažji križarki in dve matični ladji za letala. Križarki bosta veljali po 11 in pol milijona, matični ladji pa po 19 milijonov, skupaj torej 61 milijonov dolarjev. Temu odloku bo sledilo gradbeno naročilo za novo orjaško križarko, kakor tudi za 10 torpednih rušilcev in podmornic.

LONDON, 26. avgusta. Ni še poglelo veliko razburjenje in vznemirjenje vsega sveta, ki ga je povzročila Japonska s svojo odločno zahtevo po takojšnji ustavitvi vsega nadaljnega oboroževanja Združenih držav na morju, že je presenetila interesirane velesile z miroljubnim predlogom, ki naj bi v bodoče preprečil vsak oborožen konflikt v Tihem oceanu. Na zasedanju in štituda za izboljšanje mednarodnih od-

nošajev, je predložila japonska delegacija odgovarjajoč osnutek, ki ga je izdelal neki tokijski vseučiliški profesor. V tem primeru gre za sklicanje mednarodne konference z nalogo, da podrobno prouči vse ukrepe, ki naj bi ustvarili trajen mir na Tihem oceanu. Ta konferenca naj bi sprejela poseben varnostni pakt, v katerem naj bi si zajamčile vse zainteresirane velesile medsebojno vsestransko nedotakljivost. V tem paktu bi bile vpoštevane Japonska, Združene države, Anglija, Francija, Kitajska in Rusija.

Ameriški krogi menijo, da se hoče Japonska s tem svojim osnutkom le zavarovati pred očitkom, da izziva s svojo znano ultimativno noto in mornariškimi manevri oborožen konflikt z Združenimi državami. Drugi pa so zopet mnenja, da je bila japonska nota le nekak manever, ki naj bi prisilil Združene države, da sklenejo z Japonsko varnostni pakt. Japonska bi tako imela proste roke pri napovedanem obračunavanju s sovjetsko Rusijo.

V Nemčiji so odkrili novo zaroto

ZAROTNIKI SO VEŽBALI ČETE IN SO BILI V ZVEZI Z EMIGRANTI. ŠTEVILO NEMŠKIH BEGUNCEV V FRANCIJI.

BERN, 26. avgusta. V Altoni je bila odkrita široko zasnevana zarota proti narodno-socialističnemu režimu. Na čelu zarotniške organizacije, ki je razpolagala z velikimi materialnimi in finančnimi sredstvi, je bil baje neki mlad žid. Izvršenih je bilo večje število aretacij; policijska preiskava je v polnem teku in je pričakovati, da se bo val aretacij razlil čez vso Nemčijo, ker je policija zaplenila mnoge dokumente o posameznih vajah te zarotniške organizacije po raznih nemških mestih. Po najdenih dokumentih so stali zarotniki v zvezi z nemškimi emigrantskimi organizacijami v tujini. Oblasti

nočejo o vsej zaroti dati še nobenih poročil, ker čakajo na končni rezultat preiskave in na nove aretacije.

PARIZ, 26. avgusta. Po sporočilu pariške prefekture znaša število nemških beguncev v Parizu skupno že 5200. V vsej Franciji pa je doslej že 17.000 do 18.000 nemških emigrantov. V sami Alzaciji je nad 10.000 nemških emigrantov. Po poklicih živi v Parizu 160 odvetnikov, 90 umetnikov, 10 bančnikov, 30 zobozdravnikov, 150 zdravnikov, 1080 trgovcev, 370 dijakov, 60 državnih uradnikov, 160 industrijcev in 541 oseb drugih poklicev.

Zahteve hišnih posestnikov

BEOGRAD, 26. avgusta. Zveza društev hišnih posestnikov kraljevine Jugoslavije je poslala na merodajno mesto spomenico, v kateri zahteva izdajo posebne zaščite, slične oni, ki so jo deležni denarni zavodi po členu 5. zakona o zaščiti kmetov. Po tej zaščiti naj bi bili hišni posestniki zavarovani pred prodajo svojih hiš in predčasno odpovedjo kreditov, obenem naj bi se pa tudi omogočilo spremeniti kratkoročna posojila v dolgoročna, pri istočasnem znižanju amortizacijske kvote. Na vsak način pa je dolžnost poklicanih delovati na to, da se bo znižala obrestna mera za posojila.

Rekonstrukcija italijanske vlade

PARIZ, 26. avgusta. Agentura Radio doznava iz Rima, da namerava Mussolini te dni temeljito reorganizirati svojo vlado. Sklenil je imenovati sedanjega londonskega poslanika Grandija zopet za zunanjega ministra. Obenem se bo izvršila tudi nameravana združitev vojnega, mornariškega in letalskega ministrstva. Letalski minister maršal Balbo bo imenovan za šefa generalnega štaba vseh tri-

formacij. Grof Cesare del Vecchio bo zapolnil mesto poslanika v Vatikanu in bo prevzel namesto Federzonija predsedstvo senata. Velike spremembe se pa bodo izvršile tudi v državnih podtajništvi.

Konec japonskih manevrov

YOKOHAMA, 26. avgusta. Včeraj so bili tukaj končani veliki pomorski manevri japonske vojne mornarice z veliko revijo 150 bojnih ladij, ki so sodelovale pri manevrih. Pred admiral-sko ladjo, na kateri je bil tudi japonski cesar, so plule ladje, ki so bile nekaj dni na manevrih južno od Japonske in zaradi katerih je prišlo do razburjenja in protestov v Združenih državah. V času pomorskega defileja je krožilo nad brodom 180 pomorskih bojnih letal. S kopnega je opazovalo to največjo parado japonske vojne mornarice ogromno število ljudi.

VROČINA V GRČIJI.

ATENE, 26. avgusta. V zadnjem času je v Grčiji neznozna vročina. Solnce pripeka s tako močjo, da so zabeležili pred včerajšnjim v Veliki cesti v Atinah vročino 47,5 stopinj.

Dnevne vesti

Poslovilni večer naših ribičev. Sinoči je priredilo mariborsko ribarsko društvo v lovski dvorani hotela »Orel« slavnostno odborovo sejo, ki je bila obenem poslovilni večer dolgoletnega in zaslužnega predsednika mariborskega ribarskega društva profesorja g. Cotiča, ki zapuščata te dni naše mesto. Sejo je vodil poslovodni podpredsednik primarij g. dr. Dernovšek, ki je v svojem poslovilnem nagovoru predložil navzočim vse vrline in zasluge odhajajočega predsednika g. prof. Cotiča. Slične nagovore so imeli gg. častni predsednik dr. Kraus, prof. dr. Fludernik in prof. Sevnik, nakar se je g. prof. Cotič govornikom zahvalil za las-kave besede ter zagotovil, da bo tudi v njegovem novem službenem mestu ščitil interese mariborskega ribarskega društva. Predsedstvo društva je ob tej priliki prevzel g. primarij dr. Janko Dernovšek, kar nam jamči za nadaljnji napredek in uspeh.

Naknadno vpisovanje učencev na vseh mariborskih osnovnih šolah bo v petek 1. septembra od 8.—12. ure. V soboto 2. septembra bo šolska maša, v ponedeljek 4. septembra pa začetek rednega šolskega pouka.

Mariborski peki so znižali cene kruhu. Ker je cena moki zopet nekoliko padla, so mariborski peki znižali cene kruhu, in sicer belemu na Din 4.25, polbelemu na Din 3.75, črnemu mešanemu pa na Din 3.25. Znižanje cen velja od ponedeljka 28. t. m. dalje.

Tlakovati so zopet pričeli. Med Mariborskim tednom je delo na glavnih ulicah počivalo. Popravljali so samo hodnike in polagali robnike. Pred dnevi pa so pričeli tlakovati Sodno ulico, ki bo že v nekaj dneh dobila povsem novo lice. Umestno bi bilo, da bi prostor med pešpotjo in zidom, kjer raste sedaj visoko grmovje, regulirali in ga nasadili z lepimi novimi nasadom. Precej visoko so dvignili cesto pred Spatzekovo gostilno, pa tudi na nekaterih drugih krajih so jo precej dvignili.

Prepoved prireditve koroških Slovencev. Slovenska krščanska socialna zveza na Koroškem je nameravala prirediti prejšnjo nedeljo veliko kulturno prireditev v korist revežev dveh občin. Prireditvev pa je Slovencem prepovedalo celovško okrajno glavarstvo. Zveza prosvetnih organizacij koroških Slovencev se je proti tej prepovedi pritožila. V razlogih za prepoved se navaja, da bi nameravana prireditvev povzročila med domovini zvestim nemškimi ljudstvom na Koroškem veliko razburjenje, kar bi utegnilo ogroziti javnost in red. Navaja se tudi, da so različni krogi protestirali proti prireditvi ter izjavili, da jo bodo kalili in delali nemir. Pri prireditvi bi sodelovali pevski zbori iz Galicije, Žitare vasi, Lipš, Št. Petra na Višnjah, Škocijana, Št. Vida in iz Radiš. Prireditvev bi se bila morala vršiti v Mostnikovi gostilni v Galiciji. Na sporedu so bile samo slovenske pesmi in je bil dobiček prireditve namenjen za reveže medgorske in gališke občine.

Mornarska sekcija Jadranske straže, Maribor, vabi vse bivše mornarje in mornarske podoficirje na sestanek v gostilni Tscheligi, Glavni trg, jutri, dne 27. avgusta ob 10. uri dopoldne.

Iz Nanosa. Danes 26. avgusta ob 20. uri bo v mali dvorani »Uniona« poslovilni večer za našim pevovodjo, na kar se opozarja vse članstvo in vabi k polnoštevilni udeležbi. Predsednik.

Tiskovna napaka se je vrnila v naš včerajšnji uvodnik in napravila namesto Bolgarov Romune za revizioniste. Zadevni stavek se mora pravilno glasiti: Nasproti madžarski, nemški, italijanski in bolgarski (ne romunski) zahtevi po reviziji postavljamo zahtevo po reviziji v našo korist.

Hišni posestniki in stanovanjski najemniki. Društvo stanovanjskih najemnikov v Mariboru prosi vse hišne posestnike, ki imajo prazna stanovanja, naj jih javijo Društvu stanovanjskih najemnikov, ki ima svojo pisarno na Rotovškem trgu in uraduje vsak dan izvzemši nedeljo in praznikov od 18. do 19. ure. Prav tako prosi društvo vse stanovanjske najemnike, ki se selijo in ne vedo za prazna stanovanja, da jih javijo v društveni pisarni.

Društvo mariborskih filatelistov ustanovljeno. Pretekli četrtek zvečer je bil v gostilni »Pri Prleku« v Tattenbachovi ulici ustanovni občni zbor Društva mariborskih filatelistov. Občnega zbora se je udeležilo precejšnje število mariborskih filatelistov. Za predsednika novega društva je bil izvoljen inž. Mohorčič, za tajnika Žabkar, za blagajnika Gröblacher, za odbornike pa Mühleisen, Pirhan in Pavlinič. Osnovala se bo tudi posebna mladinska sekcija. Menjalni sestanki bodo vsak četrtek ob 20. uri pri »Prleku«.

Eleganten pisemski papir v mapah in blokkih: Zlata Brišnik, Slovenska ulica 11. Slovenska ulica.

Podravške tiskarne
d. o. o.
v Mariboru, Gregorčičeva 6
Telefon 20-38

Tiskarna je opremljena z lepimi črkami in okrasnim materialom, šele pred kratkim je uvedla kot prva jugoslovanska tiskarna nove moderne črke in okraske, izviren izdelek pive češke črkolivnice.

Sokolska društva se pripravljajo. Bolj kakor v mestih se je v predvojni dobi bil narodnostni boj v njihovih neposrednih okolih. Da poživijo spomin in utrdijo svoje postojanke, so se ptujskemu Sokolskemu društvu pridružila društva na Ptujemskem polju, ki prirejajo svoje nastope in se tako pripravljajo na svečane dni v septembru. Jutri, v nedeljo ob 15. uri priredi sokolsko društvo v Račah svoj nastop. Pri nastopu bodo sodelovali tudi Ptujčani. Mariborčani Sokoli in prijatelji Sokolstva pa bodo nedvomno pohiteli jutri v Rače v čim večjem številu. Železniške zveze so zelo ugodne. Mariborčani se bodo odpeljali z vlakom, ki odhaja ob 14. uri 18 minut iz Maribora. Na svidenje jutri v Račah!

Mariborčani na Velikem Kleku. Pred dnevi so se vrnil štiri Mariborčani z velike ture po turah v Avstriji: Sonnbluck, Grossglockner (Veliki Klek) in Grossvenediger. Sedaj so razstavili slike v omarih na »Astoriji« in »Spodnještajerski« v Gosposki ulici, na kar opozarjamo cenjene čitatelje. Mariborskim planincem pošiljamo iskrene planinske pozdrave: F. Pečar, F. Rus, D. Vahtar in B. Neuman.

Promenadni koncert. Mestno olepševalno društvo priredi jutri dopoldne v mestnem parku promenadni koncert od 11. do 12. ure. Igrala bo vojaška godba pod taktirko kapelnika g. Svobode.

V Grajskem kinu in kinu Union se prikazuje poleg normalnega sporeda še film Narodne obrane aero meetinga v Beogradu.

Kupujte tablice za tombolo vojnih invalidov. Združenje vojnih invalidov, krajevni odbor v Mariboru, priredi v nedeljo 3. septembra ob 14. na Trgu svobode veliko dobrodelno tombolo, katere čisti dobiček je namenjen v prid najrevnejšim vojnim žrtvam. Za Din 2.50 boste lahko na tej tomboli zadeli glavne dobitke, in sicer 4.000 Din v gotovini, 1.000 Din v gotovini in 6 tombol po 500 Din ter voz premoga. Nadalje 10 lepih desetink, 20 petink, 40 četrtink, 100 tern in 200 amb. Če bo slabo vreme, bo tombola preložena na praznik 8. septembra.

Udeležite se krasnega izleta. Tujsko-prometna zveza v Mariboru namerava prirediti avtobusni izlet iz Maribora preko Celja v prekrasno planinsko Logarsko dolino v nedeljo 3. septembra. Vožnja velja v obeh smereh le 60 Din za osebo. Za dobro prehrano je preskrbljeno. Zveza pripravlja tudi avtobusna izleta k Plitvičkim jezerom in pa k Vrbskemu jezeru.

Inskripcija na ljubljanski univerzi. Na ljubljanski univerzi bo inskripcija od 25. septembra do 4. oktobra. Zimski semester bo trajal od 25. septembra do 15. februarja.

Odborova seja krajevne organizacije JNS za V. mestni okraj. Odbor krajevne organizacije za V. mestni okraj je imel preteklo sredo zvečer v gostilni Linhartov dvor važno sejo, katere so se udeležili tudi zastopniki delavstva. Na dnevnem redu je bil razgovor o bližajočih se volitvah v Delavsko zbornico. K besedi so se glasili mimo funkcionarjev krajevne organizacije tudi zastopniki delavcev in nameščencev, in sicer Rudolf Tumpej, Drago Vojska in Tone Bajt.

Rekord v drobni pisavi. Ni še dolgo od tega, ko smo poročali, da je Mariborčan-gdč. Elica Bošnjakova napisala na navadno dopisnico 13.668 črk v 133 vrstah in tako dosegla rekord v drobni pisavi. Ta mariborski rekord pa je zelo bodel v oči Ljubljančane, ki so vselej za vsako stvar zavidljivi Mariborčanom. Ljubljančan g. Stanko Golob se je lotil drobne pisave in tudi rešil začasno čast Ljubljane. Napisal je na navadno dopisnico 14.756 črk v 140 vrstah, torej 7 vrst in 1.088 črk več, kakor gdč. Bošnjakova. Pa se zopet Maribor ni dal Ljubljani. Mariborčan, litograf v delavnicah državnih železnic na koroškem kolodvoru g. Marko Dolinšek, je iztrgal rekord Ljubljančanom iz rok. Napisal je na navadni dopisnici 3.332 besed s 16.343 črkami v 187 vrstah. G. Dolinšek je napisal na navadno dopisnico torej 47 vrst s 1.587 črkami več, kakor Ljubljančan Golob in 54 vrst z 2.657 črkami več, kakor prva naša rekorderka gdč. Elica Bošnjakova. Tako je torej g. Dolinšek s svojim rekordom v drobni pisavi popolnoma potolkel oba prejšnja rekorda in zatemnil slavo gdč. Elice Bošnjakove in Ljubljančana g. Stan-ka Goloba.

Glasbena šola »Nar. žel. glasbenega društva Drava« v Mariboru opozarja na vpisovanje učencev ob pričetku novega šolskega leta, ki bo 1. in 2. septembra od 15. do 18. ure ter 3. septembra od 9. do 11. ure, vsakokrat v šolskih prostorih, Komenskega ulica 9 (bivša kontrola dohodkov v železniški koloniji). Sprejemajo se otroci železničarjev kakor tudi ne-železničarjev, začelniki in tudi taki, ki so v glasbenem pouku že napredovali.

Nočna lekarniška služba. Prihodnji teden ima nočno lekarniško službo Albatneževa lekarna »Pri sv. Antonu« na Frankopanovi cesti.

Važno za lovce. Podružnica Slovenskega lovskega društva sporoča lovcom, da ostanejo dosedanj lovopusti še nadalje v veljavi, in da je mnenje nekaterih, da lovopusti niso več v veljavi, napačno. Društvo opozarja svoje članstvo, da so v veljavi dosedanj lovopusti, kakor so zabeleženi na lovski karti.

Malo jerebic. S 15. t. m. se je pričel lov na jerebice. Lovci opažajo, da je letos zelo malo jerebic, kar je povzročilo neugodno vreme v letošnji spomladi. Mariborska podružnica SLD apelira radi tega na vse naše lovce, da letošnji odstrel jerebic čim bolj omejijo.

Prenosne isprave za carinska posredništva ima v zalogi: Podravska tiskarna v Mariboru, Gregorčičeva ulica 6, telefon št. 20-38.

Obrestne lestvice za denarne zavode, trgovska in industrijska podjetja, šole itd. ima v zalogi: Podravska tiskarna v Mariboru, Gregorčičeva ulica 6, telefon 20-38.

Kino Union. Od danes, v soboto dalje najpopularnejša Straussova opereta »Nepotir« z Anny Ondro in Ivanom Petrovičem. Pozor! S 1. septembrom otvoritev nove sezone s senzacionalnim vefilmom »Tajinstvena vrata«, po romanu Edgarja Wallacea, ki bo pravo presenečenje.

Grajski kino. Do vključno ponedeljka najveselejši zvočni film »Zvezde z neba«, sijajno filmsko opereto z Liano Haidovo, Gustavom Fröhlichem in Szökejem Szakallom v glavnih vlogah. S 1. septembrom se otvori nova sezona s filmom »Ljubezen, diktator mode«.

Pri boleznih srca in poapnenju žil, nagnjenosti h krvavitvam in napadih kapi zasigura »Franz Josefova« grenčica lahko izpraznjenje čreves brez vsakega napo-
ra.

Pri številnih nadlogah ženskega spola, povzroči »Franz Josefova« grenčica najboljše olajšanje. Spričevala klinike za bolne ženske potrjujejo, da se poslužujejo zelo milo odvajajoče »Franz Josefove« vode zlasti pri otročnicah z najboljšim uspehom.

V kavarni JADRAN

v soboto in nedeljo

Sonny Boy Jazz

Na gospodinjstvi in ženski obrtni šoli zavoda »Vesna« v Mariboru se prične šolsko leto 15. septembra. Vpisovanje bo 12. in 13. septembra od 9.—12. in od 15. do 17. ure.

Glasbena šola Mladinski dom se otvori 6. septembra v Cvetlični ulici št. 28. Poučujejo se: klavir, gosli, viola, čelo, bas, flavta, klarinet, rog, teorija in harmonija in mladinsko petje (sveino in cerkveno). Cena bo nizka, tako da bo vsakomur omogočeno izvežbati se v tem ali onem instrumentu. P. n. občinstvo opozarjamo, da se poučuje po najnovejši in praktični metodi. Vpisovanje bo od 1. naprej dopoldne od 10. do 12. in popoldne od 15. do 18. ure. Vodstvo glasbene šole prevzame g. ravnatelj Ludovik de Comelli.

Subvencionirana šola »Glasbena Matica« v Mariboru začne z vpisovanjem gojencev 1. septembra t. l. Vpisovanje se vrši vsak delavnik od 9. do 11. in od 15. do 17. ure ter traja do preklica. Redni instrumentalni pouk se začne v četrtek 7. septembra t. l. Vsi teoretični predmeti pa šele s 1. oktobrom. Natančneje na uličnih lepakih.

Velika kavarna. Danes v soboto veselica v znamenju nageljčkov.

Kolesarski in motociklistični klub »Perun« priredi drevi ob 20. uri na verandi pivovarne »Union« družabni večer z razdelitvijo nagrad zmagovalcem pri zadnjih dirkah. Vabljeni so člani kluba in prijatelji športa.

Razglednice z nedeljske manifestacije 6. avgusta pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu se dobe v upravi »Jutra« in »Večernika«, Gosposka ulica 11.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 11.8 stopinj C; minimalna temperatura je znašala 10.6 stopinj C; barometer je kazal pri 16.5 stopinjah 743.4, reduciran na ničlo pa 741.4; relativna vlažna 85; vreme je tiho in jasno. Vremenska napoved pravi, da bo vreme pretežno jasno in toplo.

Svarilo pred nakupom. Včeraj je neznan tat ukradel nekemu mariborskemu zdravniku 1.200 Din vredno odejo iz avtomobila. Policija svari vsakogar pred nakupom.

Konji so se splašili. Ko se je danes dopoldne vračal domov po cesti posestnik Ivan Kmetec od Sv. Ruperta v Slov. goricah, so se mu spotoma splašili konji v bližini Sv. Marjete ob Pesnici. V divjem galopu so zdirjali z vozom po njivi in se ustavili pred nekim globokim jarkom. Med vožnjo je padel Kmetec z voza in se hudo poškodoval na glavi. Prepeljali so ga na zdravljenje v mariborsko bolnišnico.

Sam jo je ujel. V zadnjem času so vedno pogostejši primeri žepnih tatvin na našem trgu. Pred tednom je neka žeparica izmaknila nadupravitelju tukašnje bolnišnice g. Stegnarju iz žepa denarnico s 700 Din. G. Stegnar pa je sklenil, da jo bo ujel sam, kar se mu je tudi popolnoma posrečilo. Ko je bil danes dopoldne zopet na trgu, se je namenoma smukal na trgu za kokoši in kupoval piščance. Občutil je, kako je neka roka segla v njegov žep in jo naglo zagrabila. Bila je to že priletna ženska, ki jo je izročil stražniku. Žeparica je na policiji odločno zanikala krivdo, izročena pa bo sodišču.

Velika tatvina. Profesorju g. Zimbru, ki je bil iz Maribora premeščen v Zagreb, je te dni nekdo ukradel iz zabojev, ki jih je imel shranjene na podstrežju stanovanja v Gosposki ulici 56 večjo množino perila in dragocene posode v skupni vrednosti 8.000 Din. Profesorjeva žena je opazila tatvino šele v Zagrebu, ko je odpirala zaboje. Za vlomilci poizveduje sedaj mariborska policija.

Volišča za volitve v Delavsko zbornico. Za volitve v Delavsko zbornico bo 106 rednih volišč, volišča po obratih pa še niso določena. V Mariboru bomo imeli 8 rednih volišč, po 1 volišče pa bo v Rogatcu, Šmarjah pri Jelšah, Štorah, Roggaški Slatini, Oplotnici, Konjicah, Šoštanj, Velenju, pri Sv. Lovrencu na Pohorju, v Št. Ilju v Slov. goricah, Framu, Rušah, Slovenski Bistrici, Murski Soboti, Dobrovniku, Dolnji Lendavi, Gornji Radgoni, Ljutomeru, Apačah, Radencih, Ortožu, Ptuj, Guštanju, Črni, Ribnici na Pohorju, na Muti, v Marenbergu, Slovenj Gradcu, Prevaljah, Mežici, Dravogradu. Poleg teh rednih volišč bodo poslovala po vseh onih večjih obratih in tovarnah, ki zaposlujejo nad 150 delavcev, če bo do za taka obratna volišča zaprosili obratni zaupniki ali pa katera izmed strokovnih organizacij, registriranih pri DZ.

Volitve v zagrebško Delavsko zbornico. Volitve v Delavsko zbornico bodo tudi v Zagrebu. Rok za vlaganje kandidatnih list je določen od 15. do 29. septembra.

Proti novim obremenitvam. Krajevne organizacije JNS za Celje in okolico so na svojem zadnjem sestanku razmotrile o gospodarskem in socialnem programu ter si izvolile poseben odsek. Navzoče članstvo je zavzelo odklonilno stališče bednostnega fonda v dravski banovini iz razloga, ker se ta fond ni uveljavljal po vseh banovinah in ker so danes delavci in tudi ostali stanovi že preobremenjeni z javnimi dajatvami tako, da novih bremen ne morejo prenesti več. Zahtevali pa so tudi, da se pri javnih delih zaposlijo izključno domače delovne moči.

Gradbena in uporabna dovoljenja. Mejni svet je na svoji predsinodni seji potrdil naslednja gradbena dovoljenja: Mihalju Bernetiču za gradnjo dvorišnega stanovanjskega poslopja pri hiši v Koseškega ulici, industriju Dragotinu Rogliču za preureditev prodajalne v Gospodski ulici, tvrdki Zelenka & Comp. za gradnjo prizidka za barvarno in mehanični tkalnici Doctor in drug za prizidavo manipulacijskega prostora. Uporabna dovoljenja pa so dobili: Maks Udovič za zgrajeno visokopritlično stanovanjsko hišo v Mejni ulici, Frančiška Tomšičeva za adaptacijo hiše v Cankarjevi ulici, Mednarodna transportna družba »Merkur« za zgrajen prizidek na dvorišču na Meljski cesti, Bogomir Divjak za zgrajen trgovski paviljon v Tattenbachovi ulici, Ivan Kos za dvoriščno poslopje v Marxovi ulici, Franjo Luknar za visokopritlično hišo v Tomšičevi ulici, Ilona Frasova za enonadstropno vilo v Tomšičevi ulici, Josip Haupt za prizidek pri hiši v Frankopanovi ulici, Ivan Živic za disarniško skladiščno poslopje v Smetarnovi ulici, Viljem Abt za napravljeno podstrešje v Kežarjevi ulici, Anton Kolar za preurejeno gospodarsko poslopje z mizararsko delavnico v Smoletovi ulici, Ernest Lakner za paviljon za branjarji v Magdalenski ulici, tvornici »Jugosvila« za zgrajeno tkalnico v Motharjevi ulici in tvrdka Zelenka & Comp. za zgrajeno skladišče v Linhartovi ulici.

Dohodki carinarne v naši banovini. Napravljenim letom so se v letošnjem letu dohodki carinarne v naši banovini zvišali. To povečanje pa je posledica povišanja skupnega davka na poslovni promet in ne morebiti večjega uvoza. V mesecu maju so znašali skupni doh. 14 milijonov 200.000 Din, lansko leto 13 milijonov 300.000 Din, junija 12 milijonov 800.000 Din, lani 11 milijonov 500.000 Din, julija pa 13 milijonov 200.000 Din, lani 13 milijonov 7.000 Din. Skupni davek je dal v maju 2 milijona 700 Din, lani samo 1 milijon 400.000 Din, v juniju 2 milijona 300.000 Din, lani 1 milijon 300.000 in v juliju 2 milijona 500.000 Din, lani pa 1 milijon 300.000 Din.

Svinjski sejem. Na svinjski sejem 25. t. m. so pripeljali 186 prašičev. Kupčija je bila zelo dobra in je bilo prodanih 112 živali. Cene mladim prašičem so bile naslednje: 5 do 6 tednov stari 100 do 130 Din, 7 do 9 tednov stari 215 do 240 Din, 3 do 4 mesece 250 do 340 Din, 5 do 7 mesecev stari 400 do 530 Din, 8 do 10 mesecev stari 640 do 680 Din in leto stari po 700 do 750 Din. Kilogram žive teže so prodajali po 7.80 Din. **mlatve pa od 10 do 10.50 Din.**

Popravite krivice. Dodatno k našemu predvčerajšnjemu članku nam sporočajo mariborski gostilničarji tudi nepravilnost pri zaračunavanju trošarin. Tarifna postavka 62. zakona o taksah predvideva namreč, da se plačuje taksa za pravico, to je, da se točijo pijače. Pod pijačo je smatrati vino, pivo, sadjevec, žganje, končno tudi malinovec, slatino, sodo in — vodo. Taksni kot taki razen višine se ne more ugovarjati, zadeva pa postane povsem drugačna, če se uvažuje zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o državni trošarini na vino in žganje. Za podlago predpisa trošarine služi prav točilna taksa, ki pa je odmerjena tudi za točenje piva in sadjevca. Kako krivično je to zaračunavanje takse, nam kaže preprost račun: mariborskemu gostilničarju, ki iztoči 50 hl vina, 30 hl jabolčnika in 21 hl piva, skupno torej 101 hl pijače, se predpiše točilna taksa 1.500 Din na leto. Kljub temu, da na sadjevec ni trošarine in plača državno trošarino za pivo že v pivovarni, se mu predpiše 8-kratna točilna taksa kot trošarina na vino in žganje. Pri tej praksi trošarina fiktivno ni 8-kratna točilna taksa, največ je v navedenem primeru 16-kratna. S tem je gostilničarska obrt preobremenjena in se torej ne smemo čuditi, če mariborski gostilničarji zapirajo svoje gostilne. Znak nevzdržnega položaja pa potrjuje tudi postopek finančne oblasti, ki je odvzela te dni šestim gostilničarjem točilno pravico, ker niso zmogli visokih dajatev. Ponavljamo zahteve, da se uvrsti Maribor pri dajatvah v drugi razred, zahtevamo pa obenem tudi izbris dvojne trošarine na pivo ter nezakonite trošarine na sadjevec.

Ogromen napredek naše države v higienski produkciji mesa. Še pred vojno smo mislili, da imamo pri nas v naših krajih moderne in lepe klavnice. Toda strokovnjaki so videli zastarelost teh obratov. Dva faktorja sta bila, ki sta ovirala ves dotedanji sistem klavnice in ki sta povzročila njihovo zastarelost. To se je opazilo v prvi vrsti tam, kjer so večji ljudski centri — večja mesta. Posebno mesta so pokazala veliko rast. Zaradi tega je postal konzum mesa večji in klavnične naprave niso več zadoščale. Pokazala se je potreba reorganizacije prometa na teh zavodih. Ta organizacija je pa morala biti taka, da je izboljšala tudi higiensko pridobivanje mesa in da odstrani istočasno mučenje živali, ter končno izboljša vzdržljivost mesa. Iz teh vidikov se je opazilo, da v naši mladi državi ni bilo niti ene, vsem tem zahtevam odgovarjajoče klavnice. Prva je bila Ljubljana, ki je modernizirala z razmeroma malimi stroški svojo klavnico tako, da odgovarja lahko zahtevam zelo številnega klanja, zahtevam pridobivanja in shranjevanja mesa in je odstranila mučenje živali iz svojega obrata. Meso se prevaža na zračnih tirih tako, da pride samo z rokami oseba v stik. Živali se motijo pred zakolom potom strela ali pa potom elektrike. Izdelana roba se lahko sprosti odvaža iz klavnice, kjer nastane prostor za druge. Meso se shranjuje in hladi v hladilnicah, kjer se obleži in postane lažje prebavljivo in okusnejše. — Ljubljani so sledile Trbovlje, Beograd, Celje, Split in končno Zagreb, ki je žrtvoval za novo klavnico neverjetne vsote, pa se zato postavi pred vso Evropo z eno najmodernejših klavnice. Vprašanje klavnice je javno veterinarsko sanitarno vprašanje, ki je ponos veterinarjev, kajti veterinarji lahko pokažejo na tisoče in tiso posejane po celem svetu. Pa tudi druga mesta uvidevajo potrebo modernih klavnice, ker so si v svesti važnosti teh zavodov za prebivalstvo. Prav kmalu se bodo morale v to odločiti tudi večje letoviške in zdraviliške občine. Torej čakajo naša mesta še velike naloge, ker se povsod kaže potreba modernizacije higienskega pridobivanja mesa. V Nemčiji so na klavnica celih znanstveni zavodi. Na klavnici v Berlinu deluje nad 120 veterinarjev, ki imajo vsi polne roke dela. Nastaja znanost o klavnica, na fakultetah nastajajo cele stolice za klavnično vedo, n. pr. v Hanoveru itd. Isto se opaža tudi v drugih državah. Ta razvoj bo prikazan tudi na veterinarski razstavi v Ljubljani za časa jesenskega velesejma od 2. do 11. septembra in bo zaradi obilice materiala zelo zanimiv.

Obup mladega dekleta. Pri nekem posestniku na Rogozi pri Hočah je služila že več let za deklo 21-letna Angela M. Že pred leti se je seznanila z nekim železničarjem. Njuno prijateljstvo, oziroma ljubezen, pa ni ostala brez posledic. Že lani spomladi je Angela povila krepkega dečka. Odkar je bila mati, se ni njen izvoljenec več brigal za njo in se je med tem časom preselil tudi v Maribor. Zadnjič jo je obiskal lani v novembru. Angela si je to zelo gnala k srcu. Predvčerajšnjim se je odpravila v Maribor, da ga obišče. Iskala pa ga je zaman. Izvedel je, da ga išče in se skrivil pred njo. Vse to ji je povedala njena znanca. Vsa obupana je zapustila mesto in se napolnila proti Dupleku. Ko je dospela do mosta, se je pognala v deročo Dravo. Njeno dejanje so opazili delavci, ki so delali na bližnji njivi in ji takoj priskočili na pomoč. Nezavestno so izvlekli na suho in jo tako rešili prostovoljne smrti.

Sv. Duh na Ostrem vrhu

Sv. Duh na Ostrem vrhu. Šolska mladina, ki o počitnicah ni počivala, se je v nedeljo 20. t. m. prav posebno izkazala s »Siroto Jerico«, igro s petjem v štirih slikah. Igrali so jo pod okriljem JRK na šolskem odru. Uspeh je bil vsestransko prav zadovoljiv. Navzoči gostje iz Maribora, kakor tudi domačini, so se prav pohvalno izražali nad dobrimi igralskimi močmi. Po igri so bili vsi igralci brezplačno in prav dobro pogoščeni. Zavedna narodnjakinja gospa Matilda Kajzerjeva, po domače Hobnarjeva iz Vurmata, je pripravila mladini prav okusen prigrizek s potrebno pijačo — malinovcem. Dobri gospej prav prisrčna hvala!

Prvi muropoljski praznik na Cvenu

Na vaseh Murskega polja je veselo vrvenje in vse se pripravlja na naš prvi kmečki praznik, ki bo v nedeljo 3. septembra na Cvenu pri Ljutomeru. O tem kraju pravi narodna pesem:

»Jas pa gren gor na Cven,
tan za fajm dikline ven....«

Pri proslavi tega praznika bo v posebnih oddelkih sodelovala naša mladina. Fantje na iskrih konjičih bodo sestavili konjenico. Prikazala se bo zopet stara noša, kakršno so nosili naši dedeki in babice v svojih mladih letih. Moški so imeli široke iz domačega platna napravljene hlače »brgūše« imenovane, belo srajco in žametni telovnik s srebrnimi gumbi, na glavi pa klobuk z ozki in krajniki. Ženske so nosile široka pisana krila, na glavi pa bele peče. Žal, da so vsi domači izdelki izginili in danes vidimo samo svilo. Na kmečkem prazniku se bodo pri sprevedu pokazali naši fantje in dekleta na vozovih in nam bodo predočili razne žive slike iz vsakdanjega življenja muropoljskega kmeta, kakor: mlaticev, žanjice, trlje, gostijo, trgatve itd.

Naš domači pesnik Peter Skuhala, ki je pesnil v muropoljskem ali panonsko slovenskem narečju, pravi v popevki »Na Cven« med drugim tole:

Če si ne gizard libi prijatel,
zbihsaj si črevleke, hlače natekni,
pruslik skrtiči si, sliki obleči,
s kapoj pa krznatoj glavo pokrij.
Vzemi še palco ino cigaro;
to pa ti še povem, idema k fajm lüden;
radi veseli so, vsegdar pošteni,
radi postrežejo svojim, to ven.

V popevki nadalje opeva razne Cvenarje, govori o njih bogastvu, ki imajo v žepu srebrne, v škrinji pa zlate, v kleti pa sodov sto, do dna nalitih, rujnega vinčeka, sladke kapljice. Ko jih vse zaporedoma opiše, pravi ob koncu popevke: »Spozno poštene si cvenske rojake, rad boš šo, to pa znan — odada na Cven«.

Kmečkoga praznika, ki je pod pokroviteljstvom našega rojaka g. senatorja dr. Miroslava Ploja, se udeležijo gg. minister Pucelj, ban dr. Marušič in več narodnih poslancev. Na praznik pa vabimo tudi vse sosede, prijatelje in znance. Vse bomo gostoljubno sprejeli in pogostili poleg drugih dobrot tudi z gibancami in krapci. Tega pa marsikateri ne pozna. Je to naša narodna jed in se vsakemu tujcu dopade in slovi prav tako kakor naša zlahka ljutomerska kapljica.

Zakaj ne počiva platinec, čeprav se že vzpenja dobre štiri ure? Ali ni utrujen? Nikakor ne! Saj on je odlične

bombone in ti osvežu jejo in krepijo.

Kdor je Kiki počuti se bolje, Kdor je Kiki ta je dobre volje.

Kiki čudo osvežuje, se prileže, prija.

Proizvod: Union, Zagreb

Ob 16. uri je strelska družina priredila svoje prvo nagradno tekmovanje, ki je prav dobro uspelo. Najboljše uspehe so imeli gospodje: Mavrič Ivan iz Maribora, Donik Ivan, Mavrič Stanko in Donik Gregor, vsi od Sv. Duha. Prejeli so prav lepe nagrade in s tem dosegli, da bo za prihodnje tekmovanje še večje zanimanje in hujši boj!

Manifestacijski izlet dne 6. t. m., ki so ga priredila društva iz Maribora k Sv. Duhu, je napravil mogočen utis na naše zaledje! Preje Sv. Duh popolnoma zapuščen, je kar nekam oživel. Ne mine dan, da bi bili brez izletnikov, kar je vsekakor razveseljivo dejstvo. Vsak izletnik se samo čudi, kako je to mogoče, da že prej ni vedel za Sv. Duh, ki prekaša po svojih krasotah druge, veliko bolj obiskane izletniške točke. Gotovo je, da kdor je enkrat prišel na naš vrh, ni prišel »že« zadnjič, ampak ga bo obiskal še večkrat. Na plan, da vas zima ne prehit! — J.K.

Električne sile v naši državi

Ogromno bogastvo vodnih sil. Naša banovina je na prvem mestu.

Po prevratu je v preamnih krajih naše banovine zasvetila električna luč. Dobile so elektriko mnoge vasi in celo kraji, ki se jim o elektriki še pred desetletji ni niti sanjalo. Skratka, za elektrifikacijo v naših krajih je bilo mnogo storjenega, od kar je bila zgrajena falska elektrarna in odkar se je povečala elektrarna v Velenju.

Naša država ima ogromno bogastvo na vodnih silah. V Evropi je s svojimi skoro 3 milijonskimi konjskimi silami pri nizki vodi in s svojimi skoro 9 milijonskimi konjskimi silami pri srednji vodi na prvem mestu za Francijo in Italijo. Od vseh teh ogromnih vodnih sil pa je do sledje izkoriščenih okrog 200.000. Največ vodnih sil ima predvojna Srbija, njej sledi Bosna, savska banovina, največ vodnih sil pa je izkoriščenih v Dalmaciji. Drugi izvor električne sile pa je premog. Poleg tega pa bi mogla naša država uporabljati za pridobivanje električne energije še les, spirit ter zemeljski plin. To bogastvo je v zadnjem času tudi precej dvignilo razvoj naše industrije in narastlo je tudi število elektrarn.

Ob koncu leta 1931. je bilo v naši državi 618 industrijskih in zasebnih električnih central. Od teh je bilo javnih in mešanih 327, industrijskih in zasebnih pa 291. Po pogonu so se delile centrale na paro, ki jih je bilo 249, na dizlov motor, ki jih je bilo 170, na vodo, ki jih je bilo 108, na plin 27, mešanih pa je bilo 64. Po moči in velikosti pa so bile 302 elektrarne s 15 do 50 kwh, 120 s 100 kwh, 146 s 300 kwh, 45 s 500 kwh, 42 s 1000 kwh, 55 od 1000 do 10.000 kwh, z nad 10.000 kwh pa 7. Statistika nam pove, da prevladujejo majhne in srednje elektrarne. Skupni efekt generatorjev vseh central je znašal 446.679 kilovatnih ur, od česar je odpadlo na velike centrale 358.797 kwh. Vsa električna proizvodnja vseh central pa je znašala 777 milijonov 558.000 kilovatnih ur.

Dravska banovina, ki ima 123 elektrarn je proizvedla 247 milijonov 620.000 kwh in je v proizvodnji na prvem mestu v naši državi. Na zadnjem mestu pa je var-darska banovina, ki je s svojimi 25 elektrarnami proizvedla 8 milijonov 370.000 kilovatnih ur.

Nemška narodna manjšina med Slovenci

Novo gorostasne laži v nemškem tisku

Mi, ki živimo v vsakdanjih najožjih stikih z našo nemško narodno manjšino, kakor smo živeli istotako ž njo v časih, ko je še bila »večina«, ko se je ona sama smatrala za »Herrenvolk«, nas pa obkledala z »windische Sauhund«, pač moremo, primerjajoč tedanje čase s sedanjimi, dobro presoditi, ali se dejanski godi kaka krivica nemški narodni manjšini med nami in ali je njeno narodno življenje med nami slabše od nekdanjega našega narodnega življenja pod njimi in današnjega življenja naših rojakov pod njihovimi brati onstran meje. Zato ostajajo brez vsakega vtiska na nas vsi oni bobneči protesti in tirade, ki jih od časa do časa spuščajo v vnanji svet razni »odposlanci« svetovnega mnenja in »mednarodne pravičnosti« zaradi »neznosnega položaja« nemške narodne manjšine med nami. Zanimajo pa nas vendar, a ne najmanj zato, ker nam ti protesti in tirade odkrivajo kar najjasneje resnično duševnost naših nemških manjšincev, katero drugače le-to tako skrbno skrivajo pred nami, pred našo javnostjo. Saj so vendar oni sami tisti, ki so poučili one »odposlance« o svojem »neznosnem položaju«. In tak glasnik naše »zatirane« nemške manjšine je tudi oni Friedrich Hussong, ki je v letošnjem mesecu juliju potoval po naši državi in proučeval položaj naše »nemške narodne manjšine« ter sedaj v »Berliner Lokal-Anzeigerju« rolni proti naši državi kot raznarodovalki našega nemštva, prav posebno pa proti nam Slovincem, ki smo v tem pogledu baje najhujši. V dopisu iz Ljubljane je obdelal vso ostalo Slovenijo, Kočevje pa si je prihranil za poseben dopis. Pod naslovom »Pri Slovincih« piše tako-le:

»Trorazcepljeni kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovincem, ali kakor pravi pred kratkim zakonito zasidrana uradna legenda, v troedini Jugoslaviji se nemški manjšinam vkljub slovesno dogovorjenim določbam o manjšinskem varstvu godi zelo slabo. Najslabše pa se jim godi v zapadnem, v slovenskem delu jugoslovske države.

»Zdi se, da je to železen zakon nesreče: čim manjši narod, tem brezobzirnejša je njegova raznarodovalna politika proti narodnim drobcom, ki imajo nesrečo, da so bili po nevednosti in brezvestnosti versailleskih, trianonskih in saintgermanskih rokovavhov zapisani njihovi samovolji. Temu žalostnemu zakonu pač odgovarja, da se po vojni nemška manjšina nikjer niso hujše, morda nikjer tako hudo zatirale kot v Sloveniji, bivši Kranjski in priklonjeni ji južni Štajerski.

»Kamor se pride, v Mariboru ali Celju, v Ptuj ali Ljubljani, povsod označujejo veliko položaja iste glavne poteze: pred vojno večinoma silno velike nemške večine so z vsemi sredstvi izpremenjene v kar najslabše manjšine in te izpoložene politiki razkrajanja in šikan, ki često učinkuje tem mučnejše, čim manjše in malenkostnejše so njene umetnije.

»Kje so — da se o nemških uradnikih niti ne govori — nemške šole, ki so povsod cvetele do leta 1919? Razdejane, iztrebljene, oropane, poslovenjene. V najugodnejših primerih spominja nanje kaka nemška »paralelka« na slovenski državni šoli, v kateri se nemški šestletni otroci učijo s tremi pisavami: nemško gotico, latinico in srbsko cirilico ter jih slovenski učitelji — nemške so zapodili — ki sami ne znajo nemški, med drugim baje poučujejo tudi nemščine, do petega šolskega leta. Na tej za dnovni in duševni razvoj otroka najvažnejši točki popolnoma preneha nemški pouk. Toda tretjina vseh nemških otrok ostaja tudi brez tega ključnega videza upoštevanja njihove narodnosti in praktično sploh ni niti enega v resnici nemškega osnovnošolskega razreda v vsem slovenskem oblastvenem in samovoljstvenem področju. O meščanskih in srednjih šolah niti govora. Tako se vede in hote mori narod. In to dela majhen narod, ki ima tretjino svojcev pod tujo, italijansko državno oblastjo in zahteva zanje pravice, ki jih sam odreka svojim nemškim manjšinam, kršeč tako slovesno sklenjene pogodbe o manjšinskem varstvu.

»Kamor se pride, ista beda.

»V Mariboru, prastarem nemškem mestu, ni več ne meščanske ne strokovne ne srednje šole. Dali so jih Slovincem. Samo tri one proslule »paralelke« na slovenskih državnih šolah. Nemškega učitelja sploh nobenega. Posest nemške narodne skupnosti oropana. Imet je in hiša nemškega gledališča in kazinskega društva z gledališčem vred — da, kako se to pravi? — poslovenjeno. To gledališče je bilo pač najlepša hiša v Mariboru; vidi se to še na njej. Sedaj je zamazana in zapuščena, dasi jo uradni vodnik po »Mariboru« (tako v izvirniku) s ponosom imenuje »narodno gledališče« in s ponosom omenja, da se je otvorilo l. 1852. z opero »Marta«, kakor da je bilo to neko slovensko narodno dejanje, in da se je leta 1902. preuredilo in preopremilo, kakor da niso storili tega Nemci. Nemški dijaški dom — odzvet in poslovenjen. Nemški dekliški dom — odzvet in izročjen Slovincem. Nemška društva razpuščena, pri čemer je celo skupna naročba na »Gartenlaube« in »Die Woche« veljala za državi nevarno društvo. Treba je bilo tričetrtletnega procesa, da se je zopet dosegla ta pogodba. Nemški tisk iztrebljen. Samo nekdanja »Marburger Zeitung« še izhaja, toda kot »Mariborer Zeitung«, katero kupujejo Slovenci, Slovenci vodijo, nemški pisano, — tem hujše. Spomenik Tegetthofa, ki je bil rojen v Mariboru, — je izginil. Spominska ploča na hiši nemškega pesnika Kernstocka — oskrunjena. Jahnov spomenik uničen; na njegovem mestu spominska plošča na neko bajevno stoletno slovensko suženjstvo pod Avstrijo. To je nemški Marburg pod slovenskim gospodarstvom.

»Kakor tu, tako tudi drugje. Staro nemško vinorodno mesto Pettau — Ptuj se zove danes in kmalu bi se bil zato peljal mimo njega — nima niti ene nemške šole več, niti nemške »paralelke« s slovenskim učiteljem, ki bi na podlagi svojega bednega učnega uspeha v nemščini upal napraviti kariero.

»Celje, staro nemško Celje, tudi nima deset let sem niti ene teh baje nemških paralel, kjer se nemški otroci slovenski poučujejo in od petega šolskega leta dalje ne smejo več slišati niti besede nemške. Saj je bilo v tržiču M a h r e n h o l z u (pač Marenbergu), tik ob avstrijski meji, kjer so štiri petine prebivalstva nemške, kjer je slovenski učitelj nemških otrok pod prisego izpovedal, da je otrokom po ukazu svojih pristojnih oblasti moral z zagrožitvijo kazni preopovedati, da bi v učnih odmorih, ali ko gredo v šolo in iz šole, govorili nemški ali tudi samo pozdravljali po nemško. V Celju se je Nemcem odvzel njihov popolnoma z zasebnimi sredstvi zgrajen »nemški dom« in se pretvoril v osrednje poslovenjevališče. Rop se je pred sodiščem utemeljil in odobril z razlogom, da je brezodškodninsko odzvetje upravičeno, ker njegov namen kot središča nemštva nasprotuje »nравnosti«. Da so se v Celju po mariborskem zgledu razdejali spomeniki in spominske plošče nemškega pesnika Seidla — to samo mimogrede.

»Tu v Ljubljani, najobljudnejšem, da, glavnem mestu Slovenije, seveda vsé to v vse večji meri. Nobene nemške šole, nič nemškega tiska. Zato pa je znanje nemškega jezika tu, kot v Mariboru ali Celju ali Ptuj, tako samo ob sebi umljivo, da n. pr. misli ravno naš bivši rojak Ernest Toller, da si izbavi tu svoje poslovne stroške, ko jim na mestnih oglašiščih nudi predavanje v nemških razmerah v luči svoje modrosti. Kje bo neki predaval? Na Kongresnem trgu v bivši nemški k a z i n i, katero so odvzeli Nemcem, da so jo dali slovenskemu avtonobilskemu klubu? Ali v nemškem gledališču, ki so si ga Nemci sezidali s svojimi zasebnimi sredstvi, ki so ga jim pa tudi odvzeli? Ali v hiši Filharmonične družbe, ki so jo Nemci sezidali leta 1702. in so v njej nad dvesto let vzdrževali s Haydnovim in Beethovnovim imenom zvezan umetniški zavod, ki je bil med najpomembnejšimi v Avstriji? Sedaj je iz nje nastala slovenska filharmonija, ki je njen predsednik ob bivšem Beethovno-

vem jubileju tedaj za vselej tako-le opredelil slovensko kulturno stališče: »Beethovnova in Bachova glasba sta za nas Slovence strup.« Toda nemška godala in nemško glasbeno kužnico z rokopisom simfonije, ki jo je Beethoven sam posvetil ljubljanskim Nemcem, so vendar obdržali.

»Ali hočete še več takega? Na sto krajih povsod isto. Poleg nemških osnovnih šol in otroških vrtcev so Slovenci uničili vse nemške meščanske šole, potem vseh pet nemških gimnazij in dve realki, tri nemška učiteljska in vse strokovne šole ali pa jih izpremenili v slovenske. Z odloki prosvetnega ministrstva in velikega župana meseca novembra 1924. pa je bilo prepovedano vsem uradom izdajati potne liste in vize za dijake neslovske na-

Muholovec

AEROXON
polovi vse muhe!

Se mnogo
posname!! Torej
zahtevajte izrecno
"Aeroxon"

Sokolstvo

POZIV MARIBORSKE SOKOLSKÉ ŽUPE. Mariborska sokolska župa poziva svoje edince in njih članstvo, naj se udeleži v čim večjem številu jutrišnjega manifestacijskega zborovanja na trgu v Verzeju. Zborovanje ima karakterističen značaj proti revizionističnim težnjam Madžarov. — Prav tako poziva mariborska in okoliška društva, naj se v čim večjem številu udeleže jutrišnjega nastopa v Račah. Odhod iz Maribora s popoldanskim vlakom ob 14.18.

Sokolski nastop v Račah. Mariborski Sokoli in prijatelji Sokolstva se zberemo v nedeljo 27. tm, ob 14. uri na Glavnem kolodvoru, odkoder se odpeljemo z vlakom v Rače, kjer priredi tamkajšnje agilno Sokolsko društvo svoj letošnji javni nastop, združen z veliko sokolsko veselico. Pričetek nastopa bo ob 15. uri. Naj polhite tega dne v Rače tudi naši Mejaši, strelci, narodni obranaši in pevci nacionalnih pevskih društev. Obiščimo vsaj enkrat v letu tudi one na našem zelenem Dravskem polju. Naša zavednost in naša slovenska pesen naj tudi v Račah enkrat na leto glasno zaori. Rušani in Šentiljčani se peljejo v Rače z avtobusi. Mariborčani ne smemo zaostati za njimi. Zatorej v nedeljo na veselo svidenje v Račah pri sokolskem nastopu.

Sokolsko društvo Maribor III. poziva članstvo, ki se namerava udeležiti septembrskih ptujskih proslav, ki bodo od 8. do 10. septembra v Ptuj, naj se javi pri br. blaginiku vsak dan od 19. do 20. ure v društveni sobi do 29. tm. Telovadec članstvo ima brezplačno vožnje ter mora plačati 6 Din za znak in legitimacijo, ostalo članstvo, ki ima četrtinsko vožnjo, pa mora plačati za znak in legitimacijo 8 Din. Občinstvo ima polovično vožnjo, plačati pa mora za znak in legitimacijo 11 Din. Znaki veljajo kot prost vstop k vsem prireditvam.

Smrt zaradi dlake v nosu.

V bolnišnici v Gmündu je umrl 40 letni pek Steinhauser, ki je bil znan v mestu in najširši okolici kot pravi atlet in nepremagljiv borilec. Pred dnevi si je

rodnosti iz mariborskega in ljubljanskega okrožja za potovanje na šolanje v Avstrijo ali Nemčijo. In če se je odlok gospoda Pribičevića iz leta 1928., po katerem ne določajo starši, temveč oblastva narodno pripadnost otrok in jo, če je treba, ugotavljajo predvsem s pomočjo »analize imena«, v teoriji in postopno nekoliko ublažil, vendar še učinkuje v praksi in zadnja odločitev o duši otrok nemških staršev je izrecno pridržana, ne ljubemu Bogu, temveč gospodu ministru.

»V Nemčiji in v Jugoslaviji se resni ljudje bavijo z nemško-jugoslovenskim sporazumom, ki se sam zelo narinja v zvezi z geopolitičnim položajem Jugoslavije. Ena predpostavka tega sporazuma bi bila odprava slovenske zaduševalne politike napram Nemcem. Drugače se ne more imenovati narodnostna politika, ki v Sloveniji vsaj na papirju skoraj ničesar ni pustila od vseh onih Nemcev, kolikor jih je bilo leta 1910. Tedaj jih je bilo še 106.000. Toda leta 1921. so jih Slovani našli samo še ne celih 40.000. To je humbug, kakor se vidi, če se potuje po deželi. Toda zasleduje se strastno nameni, da se nemško narodno in kulturno ozemlje v Sloveniji ne izpremeni samo v pokopališče šol, temveč v pokopališče kulture tega stoletja starega obmejnega nemštva.«

Kakor že rečeno, nas take bombastične tirade o naši »zatirani nemški narodni manjšini« prav nič ne ganejo, prav nič ne vznemirjajo, ker le predobro vemo, kaj jim godi nezrečeno bolje, kot se godi našim narodnim manjšinam pod tujim gospodstvom in še posebej pod gospodstvom tako kričeče protestirajočega nemštva. Toda zanimajo nas, ker vidimo v njih pravo dušo tistega našega in vnanjega nemštva, ki v vseh grozotah svetovnega vojnega požarja ni ničesar pozabilo, pa tudi se ničesar naučilo. Ti kričeči protesti nam govore le prejasno, kaj se skriva pod ovčjo kožo, ki jo naši Nemci nosijo danes navlečeno čez svojo pravo, prirojeno. Čim več takih protestov, tem bolje jih bomo spoznali. Resnica pa itak leži pred nami in vsem svetom na dlani!

Sport

SPORTNE PRIREDITVE V NEDELJO. Na igrišču SK Železničarja ob 10.: mednarodna rokometna tekma SSK Maraton : T. D. Ostmark (Gradec).

Na igrišču ISSK Maribora ob 16.: mednarodna nogometna tekma ISSK Maribor (juniorji) : SK Sturm (Gradec) juniorji.

Na igrišču ISSK Maribora ob 17.: mednarodna nogometna tekma ISSK Maribor I. : SK Sturm (Gradec) I.

Medklubski odbor LNP, službeno. Prvenstvena tekma mladim ISSK Maribor : SK Rapid, ki bi se morala odigrati jutri, v nedeljo dopoldne, se preloži na poznejši čas. Tajnik.

SK Rapid v Murski Soboti. Mariborski Rapid gostuje jutri v nedeljo v Murski Soboti ter bo odigral proti SK Muri prijateljsko tekmo.

Medmestna nogometna tekma Zagreb : Beograd bo v četrtek 31. t. m. z Zagrebom.

Ljubljana : Gradec. V soboto 9. septembra bo v Gradcu medmestni plavalni dvomatch med Ljubljano in Gradcem.

Lahkoatletске prireditve v jesenski sezoni.

3. septembra: Tekmovanje za prvenstvo klubov Maribora: ISSK Maribor : SK Rapid; SSK Maraton : SK Železničar.

24. septembra: Tekmovanje za prvenstvo klubov Maribora: SSK Maraton : SK Rapid; ISSK Maribor : SK Železničar.

1. oktobra: Tekmovanje za prvenstvo klubov Maribora: SK Železničar : SK Rapid; ISSK Maribor : SK Maraton.

15. oktobra: Pohorski tek. Izvede SK Maraton.

5. novembra: Cross country juniorjev. Izvede SSK Maraton.

1. decembra: Tek osvobojenja za Valterjev pokal. Izvede ISSK Maribor.

pulil iz nosa majhno dlakico in se pri tem inficiral. Nastalo je zastrupljenje krvi, kateremu je tako zdravi in močni clovek v dveh dneh podlegel.

Mali oglasi

Razno

POHIŠTVO

lastnega izdelka dobavlja po skrajno zmernih cenah Zaloška politija združenih mizarjev. Vetrinjska ul. 22. nasproti tvrde V. Weixl.

JOSIP NEKREP.

tesarski mojster in podjetnik. Maribor. Smetanova ulica 59, prevzema vsa dela v mestu in na deželi z in brez materijala. Za predajo naročil po nizki ceni se priporoča — Josip Nekrep. 2294

JOS TICHY IN DRUG.

Konces. elektrotehnično podjetje. Maribor. Slovenska ul. 16. tel. 27-56. proizvajajo elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestencev, svetilk, elektroinstalacijskega blaga po konkurenčnih cenah.

Prile dnevno
BRASIL-MATIE
L. urocića Din. 5.
Z. ANDERLE.

MARTIN SAFRAN,

sobo-črkoslikar, pleskar in ličar. Maribor. Slovenska ulica 16, prevzema vsa v to stroko spadajoča dela ter jih izvršuje dobro in poceni. 2925

OPOZORILO

Varujte se moljev, zato prodajajte obnošne obleke, nev-
dajate, godala, knjige, porcelan-
stare in t. d. v Grajski starinar-
ni. Trg svobode 1. Plačje
najbolje. 2572

KUPIM STARE URE,

zlato in srebro, zastavne li-
ste itd. Izdelujem nezlomljiva
stekla. Popravila izvršujem
najceneje. Ignac Jan. Glavni
trg. Maribor. 2823

TRAJNE KODRE

Izdelujem v svojem salonu z
najnovejšim, svetovno paten-
tiranim aparatom po sistemu,
ki ima naslednje prednosti:
1. popolnoma varno grejenje
z vročim zrakom. 2. Ožganje
ali kvarjenje las izključeno. 3.
Krasne naravne kodre. 4.
Najboljša trajnost tudi pri sla-
bih lasih. 5. Kljub vetru in
dežju izgledajo lasje negovani.
Nadaljna pojasnila in po-
svetovanje brezplačno in ra-
devolje pri F. Schmirmaulu.
Ruška cesta 2. 2930

Otomane od Din 390.—
Afrik-madrace od Din 220.—
Žični vložki od Din 95.—
samo pri
F. NOVAKU
Vetrinjska 7, Koroška 8. 3072.

HALO, HALO! KAM PA, KAM?

Čisto kratak, prijeten in krasen izprehod proti Kamnici v restavracijo K o s i č. Krasen vrt, radio, gramofon, izvrstna postrežba, zmerno cene, dobra vina, mrzla in gorka jedila. Na obilen obisk vabi gostilničar. 3025.

POBIRAM NEVIDNO ZANJKE

pri svilenih nogavicah. Kor-
mann nasl., Gosposka ulica 3.
3099.

VPRAŠAJTE ONE.

ki so nas že obiskali, in tudi
Vi boste radi pozabili svoje
skrbni pri nas. Graščinski vi-
notoč **Vurberg.** 3108.

TRAJNI KODRI DIN 100.—
friziranje Din 6.—, striženje
Din 6.—, dijaki Din 3.— pri
Marici Požar, gledališka fri-
zerka, Vetrinjska ul. 11. 3118.

GOSPODINJAM!

Kaj mesarju je reklama?!
Dobra roba sebe hvali sama:
»Četudi zdaj še vlada kriza,
ni nikoli prazna naša miza!«
JOŠKO MOČNIK, novootvor-
jena mesnica na vogalu Ke-
tetejeve ulice in Radvanjske ce-
ste. 3134

LENARŠKA AVTOPROMET-NA DRUŽBA

pri Sv. Lenartu v Slov. gor.
je radi slabe frekvence do na-
daljnega opustila vožnje Sv.
Rupert in Zg. Cmurek. 3137

RAZGLAS.

Enodružinska vila z vrhom
800 kv. metrov v Ptujju na
prodaj. Kupnina se lahko po-
loži z vložno knjižico kakega
denarnega zavoda v Ptujju.
Kupec lahko prevzame poso-
jilo 43.000 Din, ki se odplaču-
je v mesečnih obrokih tekom
15 let. Ponudbe je poslati
mestni upravi v Ptujju do 20.
septembra t. l. 3107

SPALNE

in jedilne sobe, šperane, iz
kavkaškega orehovega lesa.
politrane ter kuhinje in spal-
nice iz mehkega lesa, preple-
kane, po ugodni ceni prodam.
Mizarstvo. Aleksandrova ce-
sta 48. 2460

Prodaj

IMAM MLEKO NA PRODAJ
in želim odjemalca. Naslov v
upravi »Večernika«. 3062

ADVOKATSKO PISARNO
v sedežu večjega okrajnega
sodišča, dobro uvedeno, z
zelo ugodnimi pogoji prospe-
vanja, radi bolezni prodam.
Več pri oglasnem oddelku
»Mariborskega Večernika«.

VELIKOPLODNE JAGODE
»Rdeča kapica iz Švabske«,
ukoreninjene v l o n č k i h,
oddaja vrtnarija Meljska ce-
sta 40. 3076

BRANJARILIO
na zelo dobrem kraju pro-
dam. Naslov v upravi »Več-
ernika«. 3081.

MOŠKO KOLO »STEYR«
naprodaj. Aleksandrova cesta
57-I., na dvorišču. 3083.

**NAJBOLJŠI PARADIŽNIKI
ZA VKUHAVANJE**
pri tvrdki »Vrt« Džamonja,
sedaj v konkurzu. Dostavlja
se na dom. Cene izredno zni-
žane. Istotam najrazličnejše
cvetlice po izredno znižanih
cenah. 3088.

**KOMPLETNI PLETILNI AV-
TOMATI ZA NOGAVICE**
ugodno naprodaj. Vpraša se
pri Robausu, pek., Koroška
cesta 24. 3096.

PRODAM DVE VIOLINI.
Vprašati Kejarjeva ulica 4,
Maribor. 3112.

Le še nekaj krasnih kratko-
dlakih
NEMŠKIH PTIČARJEV
(lovskih psov), 6 tednov star-
rih, odda uprava graščine
Zgornji Ptuj. 3109.

KRASNA NOVA HIŠA
v okolici Celja na prodaj. Tri
sobe, kuhinja, predsoba, vrt.
Cena 60.000 Din. Pojasnila,
Betnavska cesta 1. Maribor.
3128

DVE ŽIMNICI
skoraj novi, poceni na prodaj.
Ferdo Kuhar, Vetrinjska ulica
št. 26. 3129

PRODAM »SINGER«
krojaški šivalni stroj. Tovor-
niška ul. 26, vrata 8. 3133

HALO! HALO!
V bližini nove železniške po-
staje Tezno še imam nekaj
krasnih stavbišč v Mariboru
po zmernih cenah na prodaj, na
katerih postavim kompletne,
solidno zidane družinske hiše
po lastni izbiri že od 50.000
Din naprej. Načrti in pogoji na
razpolago pri podjetju Vinko
Lašič, Maribor, Tržaška cesta
98-a pri mestnem vodovodu
v Mariboru. 3135

NA PRODAJ GOSTILNA
in trgovina pri Mariboru.
Sprejme se tudi hran. knjižica.
Ponudbe na upr. pod
»Ugodno 30.000«. 3144

Kupim

ZLATO.
zlatnike in platin kupuje po
najvišjih dnevnih cenah Mar-
iborska afinerija zlata, Orož-
nova ulica 8. 2642

**KUPIM VEČ VAGONOV BU-
KOVIH DRV.**
Ponudbe z navedbo cene na
Leo Kraner, Studenci. 3116.

**KUPIM KLAVIR ALI PIANI-
NO.**
Naslov v upravi »Večernika«,
5008.

KUPIM V OKOLICI
malo posestvo do cene 60.000
Din takoj v gotovini. Pomu-
dbe pod »Takoj« na upravo
»Večernika«. 3146

Lokal

LOKAL

lik glavnega kolodvora od-
dam. Vprašati Aleksandrova
cesta 48. mizarstvo. 2771

V najem

**LEPO, VELIKO DELAVNICO
IN GARAZO**
pripravno tudi za skladišče.
v centru, oddam v najem.
Vprašati pri hišniku, Gospos-
ka ulica 11. 3018

Sobo odda

**VELIKO SOBO S ŠTEDIL-
NIKOM**
oddam. Dravska ul. 8. 3101.

SOBO S ŠTEDILNIKOM
oddam. Koroška c. 43. 3105.

**OPREMLJENO ALI PRAZNO
SOBO**
dam takoj v najem. Vprašati
Vrtna ulica 17. 3106.

**ODDAM TAKOJ PRAZNO
SOBO**
s posebnim vhodom. Vprašati
od 10.—14. ure. Marijina ulica
27-I. 3113.

SOLNČNO PRAZNO SOBO
oddam s 1. septembrom.
lahko se tudi kupa. Dravska
ulica 10-I. soba 11. 3117.

OPREMLJENO SOBO
s posebnim vhodom oddam
enemu ali dvema gospodoma.
Maistrova 17-II. vrata 12.
3120.

**SPREJMEM BOLJŠEGA SO-
STANOVALCA.**
Jenkova ulica 5, vrata 2.
3070.

NA STANOVANJE
in dobro domačo hrano sprej-
mem boljšega delavca. Ruška
cesta 29. I. 3122

OPREMLJENO SOBO.
lepo, oddam. Vprašati Sodna
ulica 30. I. 3141

SOSTANOVALCA
sprejem. Barvarska ulica 5,
vrata 4. 3143

Dijaško stanovanje

DVA DIJAKA ALI DIJAKINJI
sprejem v dobro oskrbo.
Vprašati pri gospe Brumen,
Grajska ulica 2. 3094.

BOLJŠA DRUŽINA
sprejme nižješolca(ce) v celo
oskrbo. Lepo stanovanje. Pomoč
v jeziku. Naslov v upravi
lista. 3095

DIJAKA
sprejem na dobro hrano in
stanovanje. Pomoč pri uče-
nju in glasovir na razpolago.
Wildenreinerjeva ulica 17-I.
3097.

DVA DIJAKA
sprejme na stanovanje in hra-
no uradniška družina. Soba
solnčna. Klavir na razpolago.
Naslov v upravi. 3140

16.—24. SEPTEMBRA 1933

**Razstava goveje živine
pincgauerške in mariahoferske
pasme**

od 16. do 19. septembra

**Razstava malh živali in
ogled kožuhovine**

od 21. do 24. septembra

Sejmske izkaznice se dobijo pri glavnem zastopstvu;
Bančna poslovavnica Bezjak, Maribor,
Gosposka ulica 25

STANOVANJE.
soba in kuhinja, električna
razsvetljava, dam v najem.
Gosposkova ulica 14, Stu-
denci. 3132

Službo dobi

**IŠČEMO ZMOŽNEGA IN PO-
ŠTENEGA ZASTOPNIKA**
in potnika za že dobro vpe-
ljani predmet tehniške stroke
s prvovrstno možnostjo za-
služka za Slovenijo. Pismene
ponudbe pod šifro »Stalen za-
služek« na upravo »Večerni-
ka«. 3082.

SPREJME SE UČENEC
boljših staršev v uk v trgo-
vini Albin Novak, Maribor,
Glavni trg 18. 3103.

ZASTOPNIKA
za obisk privatnih strank za
Maribor proti proviziji se ta-
koj sprejme. Ponudbe na upr-
večernika pod »Dober zaslu-
žek«. 3123

Pouk

UČITELJA
ali učiteljico za pouk v glasov-
virju iščem za svojo 13. let-
no hčerko. Samo dobri uč-
telji z znanjem slovenskega
jezika naj pustijo svoj naslov
v upravi »Večernika« pod št.
3085.

Marj Skalan: OCEANOPOLIS

Roman o skrivnosti človeške prošlosti

Tutalis je bil ves rdeč od jeze. Priča-
koval je, da se bo predsednik Semis Ra-
mis upiral, nikoli pa ni bil pripravljen na
tako trdovratno odločnost. V svoji jezi
bi bil najrajši že takrat zalučal predsedni-
ku v obraz, da je Doljanovo zadevo
vpletena tudi njegova hčerka, toda nek
notranji glas mu je to še branil in mu ve-
leval posluševati se previdnejše, bolj di-
plomske taktike. Zavedal se je pač, da
bi v tem trenutku ostal predsednik naj-
brže trdovraten, tudi če bi izvedel vso
resnico. Semis Ramis je bil vedno skraj-
no svojevlehen in če si je ubil v glavo
kako misel, ji je ostal zvest do vseh po-
sledic. Najznačilnejša njegova lastnost pa
je bilo to, da je rajše kakor da bi popu-
stjal včasih napravil korak, ki ga sicer ni-
hče in nikoli ne bi mogel pričakovati.
Vse to so poleg Tutalisa prav dobro
vedeli tudi Belis, Menezis in Reizis. Vi-
deli so Tutalisovo jezo in bi mu bili radi
pomagali, toda tudi oni so vedeli, da bi
lahko z najmanjšo nepremišljenostjo in
prenagljenostjo izbili sodu dno in si tako
pokvarili možnost nadaljnega postopa-
nja. Vdali so se in seja vlade.

62 polcev. Skrajno kritično so presojali vsak
najmanjši ukrep vlade in se razburjali za
vsako malenkost. Tako je dan za dnem
bolj naraščalo nezadovoljstvo z vlado in
z vsem obstoječim stanjem.

Čisto neznan dogodek, ki se je pri-
petil tiste dni, je prinesel Jafisu in neza-
dovolječem novega netiva. Vse pod-
morje se je hranilo z umetno hrano, ka-
tetero so izdelovali v posebnih tovarnah,
nameščenih pod pravim mestom, tam
nekje v bližini centrale za energijo,
svetlobo, zrak in vodo. Prehranjevanje z
rastlinstvom in živalstvom bi bilo v pod-
morju popolnoma nemogoče. Kje naj bi
dobil dovolj prostora za tako ogromne
nasade kulturnih rastlin in za gojenje to-
like živine in drugih domačih živali, da
bi s tako pridobljeno hrano mogli prere-
diti sto tisoč ljudi? Skrivnost umetne
hrane so poznali potomci starih Atlantov
že od vsega začetka, dasi ne v tako po-
polni obliki kakor takrat, ko je živel med
njimi doktor Doljan.

V posebnih tvorniških napravah so
vzajali vitamine in hormone, katere so
potem združevali in mešali v hrano, ki
je že v majhnih količinah popolnoma za-
dostoval za ohranjanje in normalno
razvijanje človeškega organizma. Da ta
hrana ni bila prepusta in brez okusa, so
ji dodajali še razne snovi, ki so jo na-
pravljale prijetno tudi za uživanje. Po-
stopanje pri prirejanju te hrane je pa bilo

zelo dolgotrajno in komplicirano. Delo so
moralo neprenehoma nadzirati mnogošte-
vilni kemiki, ki so pazili na to, da je bilo
mešanje enakomerno in se je okusnost
po možnosti še dvigala, ne pa manjšala.

Prav tiste dni pa se je zgodilo, da so se
po neznanem naključju pokvarile velike
količine dodatkov. Delavci v teh tovar-
nah za hranivo so morali zaradi tega de-
lati nekaj časa po več ur na dan kakor
navadno in mimo tega je bila tudi hrana,
katero so razdeljevali ljudstvu, manj o-
kusna kakor sicer. Vse to je bilo samo
začasno, prehodno in bi se bilo v nekaj
dneh že vse izboljšalo, toda na razburje-
ne duhove, ki so bili nahmjanski po Jafi-
sovi agitaciji, je delovalo tudi na skrajno
neugodno. Mrmrli so delavci, ki so mo-
rali ostajati čez ure pri delu, godrnjali pa
so tudi oni, ki so morali uživati manj o-
kusno in manj slastno hrano.

»Izstradati nas hočejo,« so govorili eni.
»Kaj izstradati, zastrupiti nas hočejo
in uničiti,« so pripominjali drugi.

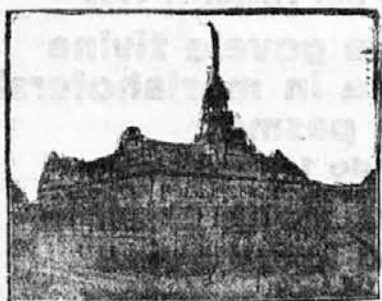
»Vladi se zdi, da smo se v podmorju
preveč razmnožili in je zato treba zmani-
šati naše število,« so zatrjevali tretji.

Vse te trditve so bile seveda gole iz-
mišljotine razgrete domišljije, pa so ven-
dar dozorele že v nekaj dneh v splošno
prepričanje širokih množic, da pripravljata
vlada nekaj strašnega. Kmalu je šlo od
ust do ust:

»Zdecimirati nas hočejo!«

Deci za šolo – čevlje **Bata**

POSJOJILNICA R. Z. Z. O. P. MARIBOR, NARODNI DOM

Ustanovljena l. 1882.
Stanje hranilnih vlog 70 milijonov Din
Rezervni zakladi 8.800.000 Din

Sprejema hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje najkulantneje. — Rentni davek plačuje iz svojega.

Starši

šoloobveznih otrok dobijo pri nakupu oblek, perila, čevljev itd. do 1. oktobra

10% popust!

Trgovski dom, Maribor
Aleksandrova cesta 25

Ugodna prilika za nakup.

Iz zapuščine po pok. Stampf Amaliji bo dne 2. septembra 1933 z začetkom ob 9. uri zjutraj javna prodaja stanovanjske opreme in lepih starinskih predmetov. Pojasnila daje odvetniška pisarne dr. Mühl-eisna in dr. Kupnika.

Zaloga pohištva **KAREL PREIS**

se preseli s 1. septembrom v
palačo Banovinske hranilnice
Gosposka ulica št. 36.

Cenjeni odjemalci se naprošajo,
da ohranijo tvrdki naklonjenost
tudi v novem lokalu.

Tarzan II. del je izšel

Dobite ga v upravi „Jutra“ in „Večernika“

Dunajski velesejem

3. do 10. septembra 1933 (jubilejni sejem)

POSEBNE PRIREDITVE:

Sejem pohištva — »Elektrika v gospodinjstvu« — Novodobne plinske priprave — Obrtne kolektivne razstave — Radio razstava — Razstava avstrijskega radio prometa d. d. (»Ravag«) — Dunajska moda pletenin — Salon modne kožuhovine — »Narodno rokodelstvo« — Grad-bena in cestno gradbena razstava — »Rastoča hiša« — Gradba naselbin — Sejem izumov — Zimskosportna razstava — »Upravitelj in posredovalec za posestva« — »250 let dunajske kavarne« — Razstava živil — Poljska in gozdno-gospodarska vzorčna razstava
Vizum nepotreben! S sejsko izkaznico in potnim listom prost prehod avstrijske meje. Madžarski tranzitni vizum se dobi proti predložitvi sejske izkaznice na meji. — Znatne vozne olajšave na jugoslovanskih, madžarskih in avstrijskih železnicah, na Donavi, Jadranskem morju, kakor tudi v zračnem prometu. — Vse informacije, kakor tudi sejske izkaznice po Din 50.— se dobe pri

WIENER MESSE-A. G., WIEN VII.

in pri častnih zastopstvih v Mariboru, podružnica Ljubljanske kreditne banke in Tujsko prometna zveza za mariborsko oblast, Aleksandrova cesta 35.

MEDNARODNI VELESEJEM V PRAGI

OD 3. DO 10. SEPTEMBRA 1933

Svetovni velesejem

na katerem so zastopani narodi in države

Znižana vožnja za brzovlake in navadne vlake

Jugoslavija 25%, Cehoslovaška 50%,
Avstrija 25%, Madžarska 25%

Opozarjamo posebno na ugodnost znižane vožnje v Cehoslovaški preje 33% sedaj 50% popusta

Pojasnila in legitimacije daje:

Aloma Company, Ljubljana, Aleksandrova c. 2 - Cehoslovaški konzulat - Putnik, Gajeva ulica za nebotičnikom in njegovi podružnici v hotelu „Metropol“.

Oglašujte!

Čitajte „Večernik“!

Dijakom srednjih šol!

Šola »Privatna nastava«, Njegoševa 29, Beograd, telefon 21-601, nadaljuje delo na praviljanju dijakov za gimnazijo. — Učenci, ki ponavljajo razred ali so izgubili pravico do rednega šolanja, lahko končajo dva rezreda v enem letu in tako nadomestijo izgubljena leta. — Učenci, ki so padli pri sprejemnem izpitu ali ga niso polagali, morejo gotovo izdelati tako sprejemni izpit, kakor tudi I. razred in se ob letu vpišejo redno v II. razred. — Priprava je znana kot najboljša. Sodelujejo samo strokovnjaki, in sicer najsposobnejši profesorji, tako da je uspeh vsakemu pridnemu učencu zagotovljen. V šoli sami je odličen penzionat. V penzionat-internat se sprejmejo tudi učenci, ki bi se hoteli redno šolati v Beogradu. — Reden pouk se prične 1. septembra.

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Centrala: **MARIBOR**

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice

Podružnica: **CELJE**

nasproti pošte, prej JUZNOSTAJERSKA HRANILNICA

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju

Najbolj varna naložba denarja, ker **jamči za vloge** pri tej hranilnici **Dravska banovina** s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno